

શું તમારી શટઓફ પ્રણાલી ખરેખર કામ કરે છે ? માર્ચ – ૨૦૦૮

શું તમે જાણો છો ?

રસાયણ ભરવામાટે એક નાનકડી સ્વયંસંચાલીત પદ્ધતિ બનાવવામાં આવી હતી. તેમાં એવું ઈન્ટરલોક મુકવામાં આવ્યું હતું કે ટાંકી પુરી ભરાઈ જતાં, તે પંપને બંધ કરી અને વાલ્વ પણ બંધ કરી શકે જેથી ટાંકી છલકાઈ જાય નહી. લેવલ માપનારી પ્રણાલીમાં કંઈક ખામી ઉત્પન્ન થઈ, ટાંકી નક્કી કરેલા લેવલ કરતાં વધારે ભરાઈ ગઈ અને હાઈ લેવેલ સ્વીચ ટીપ થઈ ગઈ. પરંતુ કંટ્રોલ સીસ્ટમ વાલ્વ ને બંધ કરે અને પંપને બંધ કરે તે પહેલા તો ટાંકી છલકાઈ ગઈ. સદભાગ્યે કોઈ કામદારને ઈજા ન થઈ અને ઢોળાયેલા રસાયણને અટકાવી દેવામાં આવ્યું જેથી વાતાવરણને નુકશાન ન થાય.

આમ કેમ થયું ?

આમતો પ્રણાલીને ટાંકી છલકાઈ ન જાઈ તેના બચાવ માટે જ મુકવામાં આવેલી હતી, પરંતુ આખી પ્રણાલીએ સાથે કામ કર્યું નહી. પંપ અને શટઓફ વાલ્વને ટાંકીથી એટલા દુર રાખવામાં આવેલાં હતા તે પ્રવાહીના પુરવઠાને બંધ કરે તે પહેલાં જ ટાંકી છલકાઈ ગઈ - કારણકે વાલ્વ પછીની પાઈપલાઈનમાં રહેલું પ્રવાહી વાલ્વ બંધ હોવા છતાં ટાંકીને છલકાવવા માટે પુરતું હતું. ખરીરીતે હાઈલેવલ સ્વીચનું લેવલ એટલું નીચું રાખવાનું હતું કે તે પ્રવાહી નો પુરવઠો થોડો પહેલાં જ બંધ કરી દે જેથી કરીને વાલ્વ અને ટાંકી વચ્ચે રહેલું પ્રવાહી ટાંકી માં ઠલવાય જાય તો પણ ટાંકી છલકાય નહી. ખરેખર તો સાચી પદ્ધતિ એ છેકે ટાંકી ને છલકાતી રોકવા માટેની ડીવાઈસ, ટાંકી થી જેટલી બને તેટલી નજીક રાખવી જાઈએ.

સીસીપીએસ પીએસઆઈડી સભ્યો :

જુઓ “ફી સર્ચ : લેવલ કંટ્રોલ”

તમે શું કરી શકો ?

- પ્રક્રિયા ના જોખમના વિશ્લેષણ દરમ્યાન અથવા બીજાકોઈ સુરક્ષા અવલોકન વખતે બધાને પુછો કે શટઓફ પ્રણાલી ખરેખર સારી રીતે ચાલી રહી છે એ કોઈએ ચકાસ્યું છે કે નહી.
- જ્યારેપણ નવી અથવા સુધારેલી સુરક્ષા પ્રણાલી ચાલુ કરવાની હોય ત્યાર પહેલાં આખી પ્રણાલી ને ચાલુ કરી ને તપાસો કે જે કારણથી પ્રણાલી મુકવામાં આવેલી છે તે પ્રમાણે તે કામ આપી રહી છે.
- અગત્યની શટઓફ પ્રણાલીની પરીક્ષા કરવાની પદ્ધતિનું અવલોકન કરો અને ખાતરી કરો કે પરીક્ષા આખી પ્રણાલી માટે કરવામાં આવી છે નહી કે પ્રણાલીના કોઈ એક ભાગ માટે.
- રસાયણનું જરાક છલકાવું ઘંઘો ચાલુ રાખવાના ભાગરૂપ છે એમ સ્વીકારશો નહી. નાનકડો છલકાવ એ કારખાનામાં રહેલી કોઈ સમસ્યા તરફ અંગુલીનિર્દેશ કરે છે જેને સહજતાથી સ્વીકારી શકાય નહી. એતો અધુરુ આયોજન, અધુરી મરમમત કરવાની આદતો અથવા અધુરી ઓપરેટીંગ પદ્ધતિઓ અથવા બીજી કોઈ ખામી નો નિર્દેશ કરે છે.

સુરક્ષા પ્રણાલી કામ કરશે એવું માની ન લો – તેની ચકાસણી કરો !